

ความเป็นมาและขั้นตอนการดำเนินการ โครงการกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

การประชุมหารือ
คณะกรรมการการอุดมศึกษา และคณะกรรมการด้านมาตรฐานการอุดมศึกษา
เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
(Thai Qualifications Framework for Higher Education)
โดย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
วันเสาร์ที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๒
เวลา ๙.๐๐ น. - ๑๖.๐๐ น. ณ โรงแรมสยามซิตี กรุงเทพฯ

ความเป็นมาและขั้นตอนการดำเนินการ โครงการกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

ความเป็นมา

การประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ส่งผลกระทบให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาทุกระดับ และเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารราชการภาครัฐเป็นอย่างมาก มีการเน้นหนักในเรื่องการปรับปรุงหลักสูตร และการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อพัฒนาความคิดและการแก้ปัญหาของนักศึกษา ตลอดถึงการพัฒนาคุณค่าและวัฒนธรรมของไทย มีการยกระดับของสถาบันราชภัฏ และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย มีการเปิดสอนหลักสูตรระดับอุดมศึกษาในวิทยาลัยชุมชน และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความเป็นอิสระในการจัดการศึกษามากขึ้น การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้สถาบันอุดมศึกษาที่มีความหลากหลาย ประชาชนมีโอกาสเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาได้อย่างทั่วถึง ท่ามกลางสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาตามมาหลายอย่างเช่นกัน ที่สำคัญ คือ สังคมจะเชื่อมั่นได้อย่างไรว่าคุณวุฒิที่บัณฑิตได้รับจากสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ เหล่านี้มีคุณภาพและมีมาตรฐานที่เทียบเคียงกันได้อย่างน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในและต่างประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำกับและส่งเสริมการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่า สิ่งหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงควมมีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานของคุณวุฒิดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพของบัณฑิตที่ได้รับคุณวุฒินั้นๆซึ่งสามารถพิจารณาจากผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของบัณฑิตทางด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะด้านต่างๆในการทำงานและการประกอบอาชีพ รวมทั้งคุณลักษณะอื่นๆ ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงควรได้มีส่วนร่วมกันกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตในแต่ละคุณวุฒิไว้เป็นหลัก เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษามุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันได้อย่างมีคุณภาพ เพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่สังคมในด้านคุณภาพและมาตรฐานของคุณวุฒิที่บัณฑิตพึงมีหลังจากการสำเร็จการศึกษา

ขั้นตอนการดำเนินการ มีลำดับขั้น ดังนี้

ก. ขั้นศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล และการพัฒนาแนวคิด (พ.ศ. 2545)

ทบวงมหาวิทยาลัยได้ศึกษาติดตามแนวโน้มการพัฒนาการศึกษาจากประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเด็นปัญหาจากการจัดการศึกษาของประเทศไทย และเกิดแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (National Qualifications Framework: NQF) โดยปลัดทบวงมหาวิทยาลัยได้ให้ความเห็นชอบในการดำเนินการโครงการ และให้สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษาจัดทำข้อเสนอโครงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจาก AusAID ผ่านกระทรวงศึกษาธิการออสเตรเลีย ซึ่งต่อมา AusAID ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบข้อเสนอของทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง “Development of a National Qualifications Framework for Thailand’s Post – Compulsory Education Sector” และอนุมัติการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ภายใต้โครงการ Thai-Australia

Government Sector Linkages Program (TAGSLP) ในวงเงิน 321,620 เหรียญออสเตรเลีย (ประมาณ 5,663,109 บาท)

ข. ชั้นเตรียมการ (พ.ศ. 2545 – พ.ศ. 2546) เป็นชั้นเตรียมข้อมูลพื้นฐานของไทย โดยทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดจ้างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ศ. ไพฑูรย์ สินลารัตน์ เป็นหัวหน้าคณะ) ดำเนินการโครงการวิจัยพื้นฐาน เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา เพื่อศึกษากรอบแนวคิด คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของประเทศไทย และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนากรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาในระดับสากลโดยร่วมมือกับประเทศออสเตรเลีย

ค. โครงการ NQF ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2546 – พ.ศ. 2548) เป็นชั้นจัดทำกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยตามข้อมูลพื้นฐานคุณลักษณะบัณฑิตของสังคมไทย และให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ในวันที่ 24 พฤศจิกายน 2546 กระทรวงศึกษาธิการ วิทยาศาสตร์ และ ฝึกอบรมของออสเตรเลีย (Department of Education, Science and Training: DEST) ส่งผู้เชี่ยวชาญ (Dr. Ian Allen) มาเป็นที่ปรึกษาโครงการ NQF และหารือแนวทางการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ร่วมกับคณะกรรมการอำนวยการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิของประเทศไทย ของทบวงมหาวิทยาลัย

2. ในระหว่างวันที่ 29 มีนาคม – 2 เมษายน 2547 กระทรวงศึกษาธิการ วิทยาศาสตร์และฝึกอบรม ของประเทศออสเตรเลียได้เชิญผู้บริหารและอนุกรรมการของไทยไปศึกษาดูงานการดำเนินการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิของประเทศออสเตรเลีย (AQF: Australian Qualifications Framework) และนโยบายการจัดการศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิในหน่วยงาน ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้เยี่ยมชมสถานที่ต่าง ๆ ต่อไปนี้

- (1) Department of Education, Science and Training: DEST
- (2) ACT Accreditation and Registration Council (ARC)
- (3) University of Canberra
- (4) Australian Qualifications Framework Advisory Board: AQFAB
- (5) Royal Melbourne Institute of Technology (RMIT)
- (6) Victorian Tertiary Admission Center: VTAC
- (7) University of Melbourne
- (8) Swinburne University of Technology
- (9) Victorian Department of Education and Training
- (10) Monash University

ผลจากการศึกษาดูงาน ผู้ทรงคุณวุฒิของไทยร่วมกับ Dr. Ian Allen ได้จัดทำ Draft for consultation: National Qualifications Framework for Higher Education in Thailand และ Discussion Paper: The Development of Higher Education Qualifications Framework for Thailand

3. วันที่ 26 กรกฎาคม 2547 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการระหว่างคณะกรรมการ อำนวยการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (ชุดเดิมของทบวงมหาวิทยาลัย) และ Dr. Ian Allen

ณ โรงแรมเซนจูรี พาร์ค กรุงเทพฯ เพื่อร่วมกันพิจารณา Draft for consultation และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับประเทศไทย

4. เมื่อมีการปรับโครงสร้างทบวงมหาวิทยาลัยใหม่ คณะกรรมการการอุดมศึกษาในการประชุมครั้งที่ 7/2547 เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2547 ได้ให้ความเห็นชอบในหลักการของโครงการและแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยขึ้นดำเนินการร่วมกับผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศตามความร่วมมือทางวิชาการระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลออสเตรเลียเพื่อพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย

5. ที่ปรึกษาโครงการ Dr. Ian Allen และผู้ทรงคุณวุฒิของไทยได้ปรับปรุงเอกสารที่ได้จัดทำขึ้นแล้วเสนอต่อคณะอนุกรรมการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิของประเทศไทยอีกครั้งหนึ่ง และนำไปหารือกับผู้อำนวยการ สมศ. (ศาสตราจารย์สมหวัง พิธิยานุวัฒน์) และประธานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ศาสตราจารย์พจน์ สะเพียรชัย) และนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขเอกสาร 2 ฉบับดังกล่าวให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ได้แก่

(1) Discussion Paper: The Development of Higher Education Qualifications Framework for Thailand

(2) Draft for consultation: National Qualifications Framework for Higher Education in Thailand

6. ในวันที่ 22 ตุลาคม 2547 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้เชิญผู้แทนผู้บริหารและคณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษา 50 แห่ง ร่วมประชุมปรึกษาหารือ ให้ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อ Draft for consultation: National Qualifications Framework for Higher Education in Thailand และ Dr. Allen นำไปปรับปรุงแก้ไข

7. แปลเอกสาร Draft for consultation: NQF และ Discussion Paper โดย รศ.ทองอินทร์ วงศ์โสธร เพื่อใช้เผยแพร่ต่อสถาบันอุดมศึกษา

8. เมื่อวันที่ 19 – 20 ธันวาคม 2548 จัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย” ณ โรงแรม เซนจูรี พาร์ค กรุงเทพฯ โดยได้เชิญผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเข้าร่วมประชุม ปรึกษาหารือการดำเนินการและให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

9. คณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 2/2549 เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2549 ซึ่งมีมติรับทราบรายงานผลการดำเนินการโครงการ NQF ระยะแรก โดยมีข้อเสนอแนะว่า “ลักษณะของโครงการ NQF เป็นส่วนหนึ่งที่สัมพันธ์กับมาตรฐานการอุดมศึกษา (ซึ่งกำลังจัดทำอยู่ในขณะนั้น) จึงควรดำเนินการให้มีความเชื่อมโยงกับมาตรฐานการอุดมศึกษา และการประกันคุณภาพภายใน”

10. คณะอนุกรรมการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ในการประชุมครั้งที่ 1/2549 เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2549 ได้รับทราบข้อเสนอแนะดังกล่าวและพิจารณาว่า กรอบมาตรฐานคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545) รวมทั้ง

มาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการอุดมศึกษาอยู่แล้ว แต่มุ่งเน้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้นถึงระบบความเชื่อมโยงของแนวคิดและเสนอแนะแนวทางอย่างเป็นรูปธรรมในการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน เพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพตามนโยบายที่กำหนดไว้ จึงเสนอแนะให้ฝ่ายเลขานุการดำเนินการต่อไปโดยเชิญคณาจารย์ที่มีการรวมกลุ่มกันในสาขาวิชาต่างๆ ร่วมเป็นคณาจารย์นักร้องของโครงการ และให้ขอความร่วมมือจากรัฐบาลออสเตรเลียในระยะที่ 2 ต่อไป

ง. โครงการ NQF ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2549 – พ.ศ. 2552) เป็นขั้นจัดทำเอกสารต้นแบบที่เกี่ยวข้องและแนวทางในการนำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิสู่การปฏิบัติ โดยได้รับความร่วมมือจาก JWG (Joint Working Group) เสนอแนะให้รัฐบาลออสเตรเลียสนับสนุนงบประมาณครั้งที่ 2 ในวงเงิน 100,000 เหรียญออสเตรเลีย เพื่อส่งผู้เชี่ยวชาญมาร่วมดำเนินการโครงการ NQF ระยะที่ 2 (ขั้นนำสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา) ซึ่งมีผลการดำเนินการ ดังนี้

1. เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2549 Dr. Allen เข้าพบประธานคณะกรรมการด้านมาตรฐานการอุดมศึกษา (ศาสตราจารย์เทียบฉาย กิระนันท์) เพื่อขอคำแนะนำในการดำเนินงาน

2. เรียบเรียงเอกสารกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โดยกำหนดกลุ่มมาตรฐานผลการเรียนรู้ (Domains of Learning) ของบัณฑิตไว้อย่างน้อย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางเชาวน์ปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านการวิเคราะห์และการสื่อสาร และนำไปพัฒนา (ร่าง) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย

3. จัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชานักร้อง 1 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (ประกอบด้วยสาขาวิชาฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา และคณิตศาสตร์)

4. ในวันที่ 19 ธันวาคม 2549 จัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา: จะนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อปฏิรูปการเรียนการสอนได้อย่างไร?” ณ โรงแรมสยามซิตี กรุงเทพฯ เพื่อร่วมกันวิพากษ์และให้ข้อคิดเห็นต่อ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและแนวทางการนำไปสู่การปฏิบัติ และต่อ (ร่าง) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว และนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข

5. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “กรอบมาตรฐานคุณวุฒิกับการนำไปพัฒนาหลักสูตรและรายวิชาให้มีคุณภาพ” ในระหว่างวันที่ 19 – 22 ธันวาคม 2549 ณ โรงแรม เฟลิกซ์ ริเวอร์ แคว จ.กาญจนบุรี เฉพาะกลุ่มคณาจารย์นักร้องใน 8 สาขาวิชา ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตร วิทยาศาสตร์ ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ การท่องเที่ยวและการโรงแรม เทคโนโลยีชีวภาพ คอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษ และสถาปัตยกรรมศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณาจารย์ได้ฝึกพัฒนารายละเอียดของหลักสูตร (Program Specifications) รายละเอียดของรายวิชา (Course Specifications) และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (Field Experience Specifications)

6. คณะกรรมการการอุดมศึกษาในการประชุมครั้งที่ 3/2550 เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2550 ได้ให้ความเห็นชอบในหลักการ (ร่าง) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย และให้ขอเสนอแนะให้จัดทำคู่มือ/แนวทางการนำไปสู่การปฏิบัติประกอบ (ร่าง) ประกาศดังกล่าว

7. ในวันที่ 11 กรกฎาคม 2550 ที่ปรึกษาโครงการ Dr.Ian Allen ได้ให้ความรู้แก่คณาจารย์นักร้องของโครงการจำนวน 8 สาขาวิชา ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรพยาบาลศาสตร์ ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เทคโนโลยีชีวภาพ คอมพิวเตอร์ โลจิสติกส์ การท่องเที่ยวและการโรงแรม เพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการถ่ายถอดผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิสู่การพัฒนาหลักสูตรและรายวิชา

8. วันที่ 12 กรกฎาคม 2550 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดให้มีการประชุมสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิกับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานอุดมศึกษา ณ โรงแรมรามารการ์เด็น กรุงเทพมหานคร โดยได้เชิญผู้บริหาร คณาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเข้าร่วมประชุมเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาและรับฟังข้อคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินการของโครงการให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

9. ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ได้ดำเนินการต่อเนื่องในการปรับปรุง (ร่าง)ประกาศ และเอกสารกรอบมาตรฐานคุณวุฒิให้สอดคล้องกันและชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้เป็นคู่มือหรือแนวทางพัฒนาต้นแบบต่างๆ ที่เกี่ยวกับการนำกรอบมาตรฐานสู่การพัฒนาหลักสูตรและรายวิชา โดยมีคณาจารย์ในกลุ่มนักร้องร่วมเป็นคณะทำงาน

10. ในระหว่างวันที่ 19 – 24 สิงหาคม 2550 รัฐบาลออสเตรเลียได้ให้ความร่วมมือให้ผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและคณาจารย์นักร้องในสาขาวิชาต่าง ๆ เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ เมือง Sydney และ Melbourne ประเทศออสเตรเลีย เพื่อศึกษาดูงานในระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาผลการเรียนรู้ของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิในสถานที่ต่าง ๆ ดังนี้

(1) Carrick Institute หน่วยงานสนับสนุนกิจกรรมและงบประมาณการจัดการเรียนการสอนและการวิจัยให้แก่สถาบันอุดมศึกษา

(2) University of New South Wales

(3) University of Technology Sydney

(4) University of Sydney

(5) University of Melbourne

(6) Australian Qualifications Framework Advisory Board (AQFAB)

(7) Monash University ผลการศึกษาดูงาน คณาจารย์มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในการพัฒนาผลการเรียนรู้ที่มุ่งหวังให้แก่บัณฑิต และนำมาปรับปรุง (ร่าง) ประกาศเกี่ยวกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิและแนวทางในการนำไปปฏิบัติตลอดจนต้นแบบต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้สถาบันอุดมศึกษานำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและรายวิชาต่อไป

11. คณะกรรมการการอุดมศึกษาในการประชุมครั้งที่ 7/2551 เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2551 พิจารณา (ร่าง) ประกาศ 2 ฉบับ ได้แก่

- (1) ร่างประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. และ
- (2) (ร่าง)ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนว
ทางการนำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. สู่การปฏิบัติแล้ว

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติรับทราบการจัดทำร่างประกาศ ฯ เรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ มีประโยชน์และจำเป็นต้องดำเนินการต่อไป แต่เห็นควรให้ชะลอการประกาศใช้ไป
อีกระยะหนึ่ง/ในเวลาที่เหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่มีลำดับขั้นตอน
กล่าวคือ จะต้องประกาศฯ เรื่อง มาตรฐานสถาบัน และการรับรองวิทยฐานะ(Accreditation) ก่อน
อึ่ง สำหรับสถาบันอุดมศึกษาใดที่ได้ทดลองใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอยู่แล้วและ/หรือ
ที่จะนำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิไปใช้ปฏิบัติก็สามารถดำเนินการได้

12. คณะอนุกรรมการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย
ในการประชุมครั้งที่ 4/2551 ในวันที่ 9 กรกฎาคม 2551 รับทราบมติของคณะกรรมการการ
อุดมศึกษาแล้วมีความเห็นว่า กรอบมาตรฐานคุณวุฒิเป็นเรื่องเกี่ยวกับการปฏิรูปหลักสูตรและการเรียน
การสอนซึ่งนานาชาติได้ดำเนินการไปเกือบทุกประเทศแล้ว และจะเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อ
การเทียบคุณวุฒิและการเทียบโอนหน่วยกิต จึงเป็นโครงการที่จำเป็นต้องดำเนินการต่อไปซึ่งจะต้อง
พิจารณาที่แผนในการขับเคลื่อนโครงการว่าจะต้องดำเนินการต่อไปอย่างไรโดยที่ยังไม่มีประกาศ ทั้งนี้
คณะอนุกรรมการฯ ได้ให้ข้อเสนอแนะให้พิจารณาข้อความใน (ร่าง) ประกาศแล้วนำมาปรับให้เห็นกรอบ
ยุทธศาสตร์และจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการให้ครบถ้วนสมบูรณ์ต่อไป

13. ฝึกรอบรมคณาจารย์นำร่องทั้ง 8 สาขาของโครงการ และจัดจ้างที่ปรึกษา
เพื่อจัดทำมาตรฐานสาขาวิชาและพัฒนาตัวอย่างหลักสูตรตามแนวทางของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
โดยมีกลุ่มคณาจารย์อาสาสมัครเข้าร่วมดำเนินการ ดังนี้

- (1) วิทยาศาสตร์ (โดยสมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรม
ราชูปถัมภ์และที่ประชุมคณบดีวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย)
- (2) ครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ (โดยประธานที่ประชุมคณบดีคณะ
ครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย)
- (3) โลจิสติกส์ (โดยประธานคณะอนุกรรมการพัฒนามาตรฐานต้นแบบ
หลักสูตรด้านโลจิสติกส์)
- (4) พยาบาลศาสตร์ (โดยที่ประชุมคณบดีและหัวหน้าสถาบันสาขา
พยาบาลศาสตร์ของรัฐ)
- (5) อุตสาหกรรมเกษตร (โดยประธานคณะอนุกรรมการพัฒนา
หลักสูตรระดับอุดมศึกษากลุ่มสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร)
- (6) เทคโนโลยีชีวภาพ (โดยประธานคณะอนุกรรมการพัฒนาหลักสูตร
ระดับอุดมศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีชีวภาพ)
- (7) การท่องเที่ยวและการโรงแรม (โดยผู้แทนคณะอนุกรรมการพัฒนา
หลักสูตรระดับอุดมศึกษากลุ่มสาขาวิชาการบริการและการท่องเที่ยว)

(8) คอมพิวเตอร์ (โดยผู้แทนคณะอนุกรรมการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานสาขา
วิชาคอมพิวเตอร์)

ทั้งนี้ ได้มีสาขาวิชาต่างๆ แสดงความสนใจยื่นความจำนงขอเข้าร่วมในโครงการเพิ่มขึ้นในปี
พ.ศ. 2552 ได้แก่

(1) สาขาวิศวกรรมศาสตร์ (โดยสภาคณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์แห่ง
ประเทศไทย)

(2) สาขาวิชาการบัญชี

(3) สาขาวิชาสัตวแพทยศาสตร์ (โดยภาคีคณบดีคณะสัตวแพทยศาสตร์)

14. ติดตามผลการดำเนินการของที่ปรึกษาโครงการดังกล่าว และปรับปรุง
ผลงานร่วมกัน รวมประมาณ 35 คน จำนวน 4 ครั้ง เพื่อร่วมกันพัฒนาแนวทางการนำไปปฏิบัติ
ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยฝ่ายเลขานุการของคณะอนุกรรมการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
ของประเทศไทย ได้จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการในกลุ่มคณาจารย์นาร่องเป็นระยะๆ เพื่อขยายผล
การดำเนินการไปยังสาขาวิชาต่างๆ เพิ่มขึ้น และจัดทำต้นแบบที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรและ
รายวิชาต่าง ๆ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษามีแนวทางและตัวอย่างเพื่อนำไปพัฒนาหลักสูตรและการจัดการ
เรียนการสอนที่เหมาะสมตามปรัชญาและจุดมุ่งหมายของแต่ละสถาบัน โดยในปี พ.ศ. 2551 ประชุมเชิง
ปฏิบัติการ จำนวน 6 ครั้ง และในปีพ.ศ. 2552 ประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 3 ครั้ง

15. ในการสัมมนาคณะกรรมการการอุดมศึกษาเมื่อวันที่ 8 - 9 มีนาคม
2552 ณ โรงแรมโรสการ์เด็น ริเวอร์ไซด์ สวนสามพราน จังหวัดนครปฐม เลขานุการคณะกรรมการการ
อุดมศึกษาได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ศาสตราจารย์วิจารณ์ พานิช ประธาน กกอ. และ ศาสตราจารย์
สุจินต์ จินายน รองประธาน กกอ./ประธานอนุกรรมการด้านมาตรฐานการอุดมศึกษาหารือร่วมกันและ
เห็นชอบให้มีจัดสัมมนาวิชาการคณะกรรมการการอุดมศึกษาร่วมกับคณะอนุกรรมการด้านมาตรฐานการ
อุดมศึกษา เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (NQF) เพื่อรับทราบข้อมูลและ
ให้คำแนะนำการดำเนินงานโครงการดังกล่าว ในวันเสาร์ที่ 18 เมษายน 2552 ก่อนที่ฝ่ายเลขานุการจะ
นำเสนอคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณา มีมติให้คำแนะนำรัฐมนตรีออกเป็นประกาศ
กระทรวงศึกษาธิการเพื่อให้มีผลในการปฏิบัติต่อไป

16. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้รายงานต่อคณะอนุกรรมการด้าน
มาตรฐานการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 2/2552 เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2552 เกี่ยวกับผลการ
ดำเนินการโครงการกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ และการกำหนดวันสัมมนาวิชาการร่วมกับ
คณะกรรมการการอุดมศึกษา ในวันเสาร์ที่ 18 เมษายน 2552

17. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้รายงานต่อคณะกรรมการการ
อุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 4/2552 เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2552 เกี่ยวกับผลการดำเนินการโครงการ
กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ และการกำหนดวันสัมมนาวิชาการร่วมกับคณะอนุกรรมการ
ด้านมาตรฐานการอุดมศึกษา ในวันเสาร์ที่ 18 เมษายน 2552 ณ โรงแรมสยามซิตี กรุงเทพฯ ฯ ทั้งนี้
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะได้นำผลจากการประชุมหารือไปดำเนินการ และจะนำเสนอ

คณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาให้คำแนะนำรัฐมนตรีออกเป็นประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง “กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.” เพื่อให้มีผลในการปฏิบัติต่อไป

สรุปผลการดำเนินงานในการดำเนินการโครงการตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงปัจจุบัน มีผลงานดังนี้

1. เอกสารงานวิจัยพื้นฐานเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา 1 ฉบับ
2. ผลงานวิจัย เรื่อง National Qualifications Framework for Higher Education in Thailand: Handbook for the Implementation 1 ฉบับ
3. เอกสารเรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและการนำไปสู่การปฏิบัติ
4. (ร่าง) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง “กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.”
5. (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง “แนวทางการนำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. สู่การปฏิบัติ ”
6. เอกสารต้นแบบต่างๆ ได้แก่
 - (1) ต้นแบบมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา
 - (2) ต้นแบบการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร (Template for Program Specification)
 - (3) ต้นแบบการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา (Template for Course Specification)
 - (4) ต้นแบบการจัดทำรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (Template for Field Experience Specification)
 - (5) ต้นแบบการรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา (Template for Course Report)
 - (6) ต้นแบบการรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (Template for Field Experience Report)
 - (7) ต้นแบบการรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร (Template for Program Report)
7. การจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาและตัวอย่างการพัฒนาหลักสูตร รายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม มีจำนวนรวม 10 สาขาวิชา โดยมีการดำเนินการอยู่ในขั้นตอนต่างๆ ดังนี้
 - (1) รายงานฉบับสมบูรณ์ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ 1 เรื่อง
 - (2) ผลงานวิจัย เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร 1 เรื่อง

- (3) รายงานความก้าวหน้าผลงานวิจัยกรอบมาตรฐานคุณวุฒิในสาขาวิชาต่าง ๆ 6 เรื่อง ได้แก่ พยาบาลศาสตร์ เทคโนโลยีชีวภาพ โลจิสติกส์ วิศวกรรมศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และการท่องเที่ยวและการโรงแรม
- (4) เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2552 ผู้แทนสภาคณบดีวิศวกรรมศาสตร์แห่งประเทศไทย ลงนามในสัญญาจ้างที่ปรึกษากับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อดำเนินการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิศวกรรมศาสตร์
- (5) คณาจารย์กลุ่มพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาการบัญชีเสนอข้อเสนอโครงการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการบัญชี
- (6) ภาควิชาคณบดีคณะสัตวแพทย์ได้ยื่นความจำนงขอเข้าร่วมโครงการ และอยู่ในระหว่างการดำเนินการทำสัญญาจ้างที่ปรึกษาโครงการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาสัตวแพทยศาสตร์

8. วางแผนการพัฒนาระบบสารสนเทศของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (TQF-IS) เพื่อจัดระบบขึ้นทะเบียนหลักสูตรที่พัฒนาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิของสถาบันอุดมศึกษา และเพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาใช้เป็นฐานข้อมูลในการติดตามการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาว่าได้ดำเนินการจริงตามที่ได้วางแผนไว้ และเปิดเผยต่อสาธารณะเพื่อประโยชน์ของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาได้อย่างถูกต้อง

จ. โครงการ NQF ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2553 – พ.ศ. 2556) เป็นการวางแผนขยายผลและติดตามการนำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิไปปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

1. จัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่เอกสารต้นแบบและตัวอย่างมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชา ตัวอย่างรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนามที่คณาจารย์ในสาขาวิชานำร่องได้ดำเนินการไว้ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษามีข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

2. ขยายผลการดำเนินการโครงการวิจัยในการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชาต่าง ๆ ให้ครบถ้วน เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถนำไปใช้ออกแบบหลักสูตร พัฒนากิจกรรมการสอนและการประเมินผลที่จะส่งผลให้บัณฑิตบรรลุผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ได้ครบทุกสาขาวิชา

3. ส่งเสริมให้คณาจารย์พัฒนากิจกรรมการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยร่วมมือกับโครงการที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาดำเนินการคู่ขนานกันไป ได้แก่ โครงการเครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์และองค์กรระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย (ควอท) (Professional and Organizational Development Network Thailand: POD Network Thailand)

4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ทำผลงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียน การสอน ตลอดจนพัฒนาความเชี่ยวชาญด้านกลยุทธ์การสอน สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ/หรือทำผลงานวิจัยร่วมกับคณาจารย์ทั้งในและต่างประเทศในเรื่องที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิ

5. จัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูและให้รางวัลแก่อาจารย์สอนดีเด่น และ/หรือแก่สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนตามเงื่อนไขของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ และส่งเสริมให้เกิดระบบพี่เลี้ยงอาจารย์ และสถาบันการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา

6. ส่งเสริมการดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง และเทียบเคียงมาตรฐานของคุณวุฒิและการจัดการศึกษาของประเทศไทยกับประเทศต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ต่อการแลกเปลี่ยนนักศึกษา คณาจารย์ และการเทียบโอนหน่วยกิต

ระยะเวลาในการดำเนินการ

กำหนดให้มีการจัดทำมาตรฐานสาขาวิชาได้ครบถ้วน และสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งนำไปปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิได้อย่างสมบูรณ์ ภายในเวลา 5 ปี (ตั้งแต่ พ.ศ. 2552 – พ.ศ. 2556)

ประโยชน์ของการดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ

1. เป็นกรอบที่กำหนดมาตรฐานแต่มีความยืดหยุ่นที่จะช่วยกำกับให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถพัฒนาหลักสูตรได้อย่างหลากหลายและมีคุณภาพภายใต้กรอบมาตรฐานเดียวกัน สามารถนำตัวบ่งชี้ในรายละเอียดของหลักสูตรที่พัฒนาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิไปใช้ในการตรวจประเมินการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

2. ส่งเสริมให้บุคคลสามารถศึกษาต่อได้ตลอดชีวิต ผู้ที่ทำงานแล้วมีช่องทางเข้าศึกษาต่อและเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ เพิ่มความโปร่งใสและความสะดวกในการการเคลื่อนย้ายของนักศึกษาให้สามารถสะสมหน่วยกิตและเทียบโอนหน่วยกิตในการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐาน

3. คุณวุฒิที่บัณฑิตได้รับมีความโปร่งใสและเข้าใจง่ายเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ และทักษะที่มุ่งหวังจากบัณฑิตที่ได้รับคุณวุฒิต่าง ๆ เกิดความมั่นใจในมาตรฐานของระบบการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาที่บัณฑิตได้รับการอบรมสั่งสอน

4. เพิ่มความเชื่อมั่นในคุณภาพและมาตรฐานของคุณวุฒิที่บัณฑิตได้รับ เป็นประโยชน์ต่อการเทียบคุณวุฒิผู้สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศและเป็นประโยชน์ต่อการเทียบเคียงคุณภาพของบัณฑิตในคุณวุฒิเดียวกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในและต่างประเทศเกิดความร่วมมือกันระหว่างองค์กรวิชาการ วิชาชีพ ผู้ใช้บัณฑิต และสังคมในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพตามเป้าหมายที่ต้องการ

5. ช่วยให้นานาชาติเข้าใจและยอมรับในควมมีคุณภาพและมีมาตรฐานของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย
